

Jens W. Trock ApS

Lyngborgvej 7
3460 Birkerød
CVR-nr. 18051109

Årsrapport 2016

Godkendt på selskabets generalforsamling, den 24.05.2017

Dirigent

Navn:

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
Virksomhedsoplysninger	1
Ledelsespåtegning	2
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	3
Ledelsesberetning	6
Koncernens resultatopgørelse for 2016	10
Koncernens balance pr. 31.12.2016	11
Koncernens egenkapitalopgørelse for 2016	13
Koncernens pengestrømsopgørelse for 2016	14
Koncernens noter	15
Modervirksomhedens resultatopgørelse for 2016	23
Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2016	24
Modervirksomhedens egenkapitalopgørelse for 2016	26
Modervirksomhedens noter	27
Anvendt regnskabspraksis	29

Virksomhedsoplysninger

Virksomhed

Jens W. Trock ApS
Lyngborgvej 7
3460 Birkerød

CVR-nr.: 18051109
Hjemsted: Rudersdal
Regnskabsår: 01.01.2016 - 31.12.2016

Bestyrelse

Jacob Wilhelm Trock
Pernille Emma Trock
Marianne Emma Annette Trock
Per Harder
Charlotte Merete Trock

Direktion

Jacob Wilhelm Trock

Revisor

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Weidekampsgade 6
Postboks 1600
0900 København C

Ledespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016 for Jens W. Trock ApS.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2016 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 24.05.2017

Direktion

Jacob Wilhelm Trock

Bestyrelse

Jacob Wilhelm Trock

Pernille Emma Trock

Marianne Emma Annette Trock

Per Harder

Charlotte Merete Trock

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Jens W. Trock ApS

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Jens W. Trock ApS for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2016 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, fortager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

København, den 24.05.2017

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr.: 33963556

Henrik Jacob Vilmann Wellejus
statsautoriseret revisor

Brian Schmit Jensen
statsautoriseret revisor

Ledelsesberetning

	2016 t.kr.	2015 t.kr.	2014 t.kr.	2013 t.kr.	2012 t.kr.
Hoved- og nøgletal					
Hovedtal					
Nettoomsætning	1.467.594	1.507.929	1.459.062	1.462.611	1.513.548
Bruttoresultat	385.902	381.502	349.213	341.448	375.137
EBITDA	90.101	103.591	77.134	77.906	69.029
Driftsresultat	45.742	57.470	30.458	29.238	12.240
Resultat af finansielle poster	(8.524)	(12.183)	(16.274)	(22.198)	(18.808)
Årets resultat	28.005	37.134	3.771	3.546	(3.592)
Samlede aktiver	695.696	665.174	652.483	682.419	708.991
Investeringer i materielle anlægsaktiver	48.611	54.445	35.036	16.984	66.211
Egenkapital inkl. minoriteter	256.422	238.174	106.320	116.467	113.959
Nettorentebærende gæld	(183.246)	(179.440)	(197.396)	(210.387)	(271.571)
Nøgletal					
Egenkapitalens forrentning (%)	10,0	13,7	3,4	3,1	(3,1)
Soliditetsgrad (%)	18,7	18,2	16,3	17,1	16,1
Finansiell gearing	0,7	0,8	1,0	0,9	1,2
Nettorentebærende gæld/EBITDA	2,0	1,7	2,6	2,7	3,9

Årets resultat og egenkapital for 2012-2014 er ikke opdateret, som følge af ændringer i årsregnskabsloven i 2016.

Hoved- og nøgletal er defineret og beregnet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal 2015".

Hoved- og nøgletal for 2013 og 2012 er vist før regnskabskorrektioner, dog er andre driftsomkostninger fratrukket bruttoresultatet for sammenlignelighed af både bruttoresultat og nøgletal.

Nøgletal	Beregningsformel	Nøgletal udtryk
Egenkapitalens forrentning (%)	$\frac{\text{Årets res. ekskl. minoriteter} \times 100}{\text{Gns. egenkapital ekskl. minoriteter}}$	Virksomhedens forrentning af den kapital, som ejerne har investeret i virksomheden.
Soliditetsgrad (%)	$\frac{\text{Egenkapital ekskl. minoriteter} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$	Virksomhedens finansielle styrke.
Finansiell gearing	$\frac{\text{Nettorentebærende gæld} \times 100}{\text{Egenkapital ekskl. minoriteter}}$	Virksomhedens finansielle gearing.
Nettorentebærende gæld/EBITDA	$\frac{\text{Nettorentebærende gæld}}{\text{EBITDA}}$	Forholdet mellem virksomhedens gæld og driftsmæssige resultat.

EBITDA (Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortisation) er defineret som driftsresultat tillagt årets afskrivninger på goodwill og materielle anlægsaktiver. Årets nedskrivninger af goodwill er ikke tillagt.

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Selskabets formål er at drive finansiell anlægsvirksomhed.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Koncernresultatet efter skat blev et overskud på 28.005 t.kr. mod et overskud forrige år på 37.134 t.kr. Koncernens kapitalstruktur er blevet styrket under året som følge af det realiserede resultat.

Årets resultat er tilfredsstillende og er bedre end forventet ved årets begyndelse.

M.J. Grønbech & Sønner Holding

M.J. Grønbech & Sønner Holding A/S opnåede i 2016 et underskud ekskl. indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder efter skat på 5.963 t.kr. mod et underskud efter skat på 605 t.kr. året før.

Grønbech & Sønner

Grønbech & Sønner opnåede i 2016 et overskud efter skat på 7.761 t.kr. mod 3.448 t.kr. året før. Grønbech Holding A/S andel heraf udgør 6.209 t.kr. mod 2.715 t.kr. i 2015. Grønbech Holding A/S har under året øget sin ejerandel i selskabet til 80 %.

Grønbech & Sønner oplevede i 2016 et beskedent fald i omsætningen, primært grundet bortfald af en enkelt kunde, hvis kravspecifikationer selskabet ikke længere kunne opfylde. Selskabet opnåede en pæn stigning i bruttomargin, som desværre blev modvirket af to store kunders konkurs. I lyset heraf vurderes årets resultat som tilfredsstillende.

Bevola

A/S Bevola opnåede i 2016 en tilfredsstillende resultatfremgang til et overskud efter skat på 4.161 t.kr. mod 428 t.kr. i 2015. I et konkurrencepræget marked lykkedes det at øge omsætning og bruttofortjeneste med ca. 5 %, hvilket har bidraget til den positive udvikling. Alle markeder i Norden har haft fremgang.

Demp

Resultatet i A/S Demp blev et overskud på 309 t.kr. mod et overskud på 3.048 t.kr. i 2015, som var positivt påvirket af salg af en ejendom. Resultatet anses som tilfredsstillende.

Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi

Resultatet i Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi blev et overskud på 21.285 t.kr. mod 27.645 t.kr. i 2015. Grønbech Holding A/S andel udgør 16.760 t.kr. heraf, mod 21.140 t.kr. i 2015.

Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi har i 2016 opkøbt en portion egne aktier. Efterfølgende er samtlige egne aktier i selskabet annulleret, og der er gennemført en kapitalnedsættelse, således at virksomhedskapitalen herefter udgør 43.306 t.kr. mod 48.813 t.kr. i 2015.

Grønbech Holding har i 2016 desuden erhvervet et par mindre aktieposter i Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi, og Grønbech Holdings ejerandel udgør herefter 78,74 % ved udgangen af 2016 mod 76,47 % i 2015.

Ledelsesberetning

Resultatet i Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi lever op til forventningerne, omend det var lavere end sidste års rekordresultat. De danske aktiviteter var præget af en sen sæsonstart og stærk konkurrence, men dette til trods blev resultatet tilfredsstillende. Tyskland bidrog med det bedste resultat i selskabets historie, mens resultatet i Østeuropa blev tilfredsstillende, men dog lavere end året før, igen primært som følge af en sen sæsonstart.

Usikkerhed vedrørende indregning og måling

Årsrapporten er ikke påvirket af usikkerheder eller usædvanlige forhold ved indregning og måling.

Usædvanlige forhold, der har påvirket indregning og måling

Årsrapporten er ikke påvirket af usædvanlige forhold.

Forventet udvikling

Der forventes et resultat for 2017 i størrelsesorden 28 mio.kr. under forudsætning af normale vejrforhold, som er afgørende for resultaterne i Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi-koncernen.

Særlige risici

Selskabet oplever ikke særlige risici ud over almindeligt forekommende risici inden for de brancher, som selskabets datterselskaber opererer i, herunder forretningsmæssige og finansielle risici. Som følge heraf er den forventede udvikling ikke påvirket af særlige forudsætninger eller usikre faktorer.

Videnressourcer

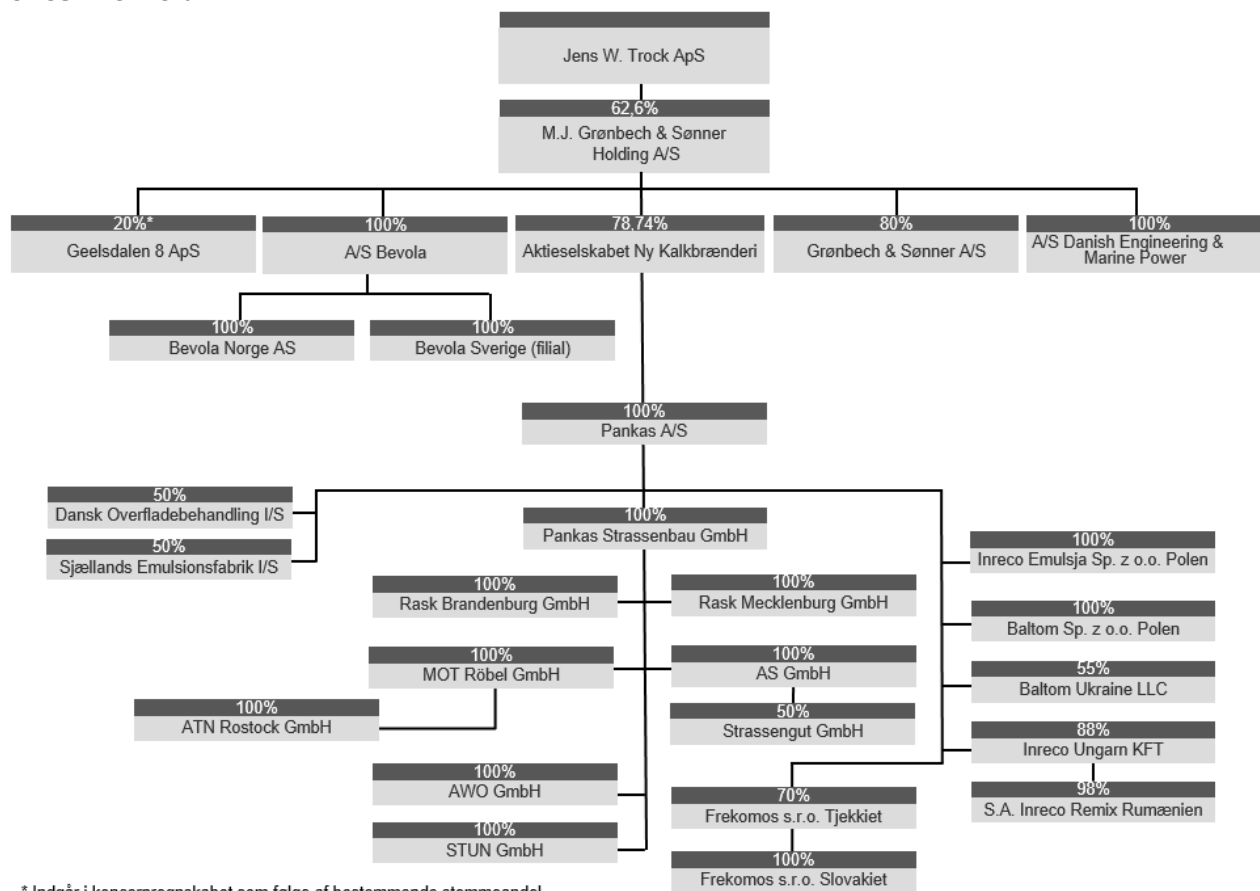
Koncernens datterselskaber har videnressourcer, der er vigtige for koncernens ambitioner og planer for fremtiden. Koncernens selskaber vil være på forkant med den teknologiske udvikling, er præget af et dynamisk videnmiljø, og der stræbes imod forretningsprocesser af høj kvalitet.

Miljømæssige forhold

Koncernens selskaber tilstræber at påvirke det eksterne miljø mindst muligt. Selskaberne har fokus på løbende at evaluere og investere i nødvendig foranstaltninger, der både mindsker koncernens miljømæssige påvirkning samt vores kunder.

Ledelsesberetning

Koncernforhold

Redegørelse for samfundsansvar

I koncernens selskaber gælder forskellige politikker for frivilligt samfundsansvar, som er tilpasset efter det enkelte selskabs særlige forhold, hvilket fremgår af ledelsesberetninger og hjemmesider for de enkelte koncernselskaber, Grønbech & Sønner A/S, A/S Bevola, A/S Demp samt Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi. Selve holdingselskabet, M.J. Grønbech & Sønner Holding A/S, har ikke særskilte politikker for frivilligt samfundsansvar, herunder ej heller for menneskerettigheder og klimapåvirkning.

Redegørelse for det underrepræsenterede køn

Jens W. Trock ApS's bestyrelse er ligeligt fordelt mellem kønnene. Selskabet har ingen ansatte, hvorfor der ikke er fastlagt særskilte måltal for det underrepræsenterede køn på øvrige ledelsesniveauer.

Begivenheder efter balancedagen

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Koncernens resultatopgørelse for 2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Nettoomsætning	1	1.467.594	1.507.929
Andre driftsindtægter		3.579	2.058
Vareforbrug		(940.295)	(996.032)
Andre eksterne omkostninger	2	(144.976)	(132.453)
Bruttoresultat		385.902	381.502
Personaleomkostninger	3	(300.538)	(285.515)
Af- og nedskrivninger	4	(39.622)	(38.517)
Driftsresultat		45.742	57.470
Andre finansielle indtægter	5	4.627	4.050
Andre finansielle omkostninger	6	(13.151)	(16.233)
Resultat før skat		37.218	45.287
Skat af årets resultat	7	(9.213)	(8.153)
Årets resultat	8	28.005	37.134

Koncernens balance pr. 31.12.2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Færdiggjorte udviklingsprojekter		405	514
Goodwill		14.016	17.272
Udviklingsprojekter under udførelse		408	0
Immaterielle anlægsaktiver	9	14.829	17.786
Grunde og bygninger		98.155	97.735
Produktionsanlæg og maskiner		93.346	89.042
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		39.257	45.076
Indretning af lejede lokaler		654	559
Materielle anlægsaktiver under udførelse		2.670	393
Materielle anlægsaktiver	10	234.082	232.805
Deposita		599	416
Andre tilgodehavender		7.096	8.354
Udskudt skat	13	3.298	6.127
Finansielle anlægsaktiver	11	10.993	14.897
Anlægsaktiver		259.904	265.488
Råvarer og hjælpematerialer		1.365	1.202
Fremstillede varer og handelsvarer		78.588	69.913
Varebeholdninger		79.953	71.115
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		236.593	196.272
Igangværende arbejder for fremmed regning	12	50.684	68.177
Udskudt skat	13	575	654
Andre tilgodehavender		14.402	15.488
Tilgodehavende selskabsskat		1.288	499
Periodeafgrænsningsposter		7.652	6.916
Tilgodehavender		311.194	288.006
Likvide beholdninger		44.645	40.565
Omsætningsaktiver		435.792	399.686
Aktiver		695.696	665.174

Koncernens balance pr. 31.12.2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Virksomhedskapital		10.000	10.000
Reserve for udviklingsomkostninger		813	0
Overført overskud eller underskud		116.264	108.181
Forslag til udbytte for regnskabsåret		2.900	3.005
Egenkapital tilhørende moderselskabets kapitalejere		129.977	121.186
Egenkapital tilhørende minoritetsinteresser		126.445	116.988
Egenkapital		256.422	238.174
Udskudt skat	13	7.278	7.921
Andre hensatte forpligtelser	14	5.597	9.358
Hensatte forpligtelser		12.875	17.279
Gæld til realkreditinstitutter		32.840	34.268
Bankgæld		11.410	11.292
Finansielle leasingforpligtelser		24.874	25.889
Anden gæld		20.767	16.870
Langfristede gældsforpligtelser	15	89.891	88.319
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	15	22.458	22.166
Gæld til kreditinstitutter i øvrigt		110.577	105.691
Igangværende arbejder for fremmed regning		7.922	10.084
Leverandører af varer og tjenesteydelser		104.099	88.052
Skyldig selskabsskat		6.253	4.328
Anden gæld		85.199	90.478
Periodeafgrænsningsposter		0	603
Kortfristede gældsforpligtelser		336.508	321.402
Gældsforpligtelser		426.399	409.721
Passiver		695.696	665.174
Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser	17		
Eventualaktiver	18		
Eventualforpligtelser	19		
Dattervirksomheder	20		

Koncernens egenkapitalopgørelse for 2016

	Virksomheds- kapital t.kr.	Reserve for udviklings- omkostninger t.kr.	Overført overskud eller underskud t.kr.	Forslag til udbytte for regnskabs- året t.kr.
Egenkapital primo	10.000	0	108.181	3.005
Effekt af virksomhedskøb o.l.	0	0	0	0
Kapitalforhøjelse	0	0	0	0
Udbetalt ordinært udbytte	0	0	0	(3.005)
Valutakursreguleringer	0	0	(315)	0
Øvrige egenkapitalposter	0	0	(443)	0
Årets resultat	0	813	8.841	2.900
Egenkapital ultimo	10.000	813	116.264	2.900
			Egenkapital tilhørende minoritets- interesser t.kr.	I alt t.kr.
Egenkapital primo			116.988	238.174
Effekt af virksomhedskøb o.l.			(4.800)	(4.800)
Kapitalforhøjelse			1.238	1.238
Udbetalt ordinært udbytte			(3.295)	(6.300)
Valutakursreguleringer			(187)	(502)
Øvrige egenkapitalposter			1.050	607
Årets resultat			15.451	28.005
Egenkapital ultimo			126.445	256.422

Koncernens pengestrømsopgørelse for 2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Driftsresultat		45.743	57.470
Af- og nedskrivninger		39.622	38.517
Andre hensatte forpligtelser		(3.761)	(2.944)
Ændringer i arbejdskapital	16	(23.314)	(11.570)
Pengestrømme vedrørende primær drift		58.290	81.473
Modtagne finansielle indtægter		4.627	4.050
Betalte finansielle omkostninger		(13.151)	(16.233)
Refunderet/(betalt) selskabsskat		(5.593)	(890)
Pengestrømme vedrørende drift		44.173	68.400
Køb mv. af immaterielle anlægsaktiver		(408)	(983)
Køb mv. af materielle anlægsaktiver		(48.611)	(54.445)
Salg af materielle anlægsaktiver		10.806	17.067
Køb af finansielle anlægsaktiver		(2.878)	(4.616)
Salg af finansielle anlægsaktiver		2.973	2.958
Pengestrømme vedrørende investeringer		(38.118)	(40.019)
Optagelse af lån		29.243	42.399
Afdrag på lån mv.		(30.962)	(29.512)
Udbetalt udbytte		(6.300)	(2.629)
Andre pengestrømme vedrørende finansiering		380	(3.930)
Pengestrømme vedrørende finansiering		(7.639)	6.328
Ændring i likvider		(1.584)	34.709
Likvider primo		(65.126)	(99.835)
Valutakursreguleringer af likvider		778	0
Likvider ultimo		(65.932)	(65.126)
Likvider ultimo sammensætter sig af:			
Likvide beholdninger		44.645	40.565
Kortfristet gæld til banker		(110.577)	(105.691)
Likvider ultimo		(65.932)	(65.126)

Koncernens noter

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
1. Nettoomsætning		
Danmark	623.772	620.059
Andre EU-lande	741.431	784.710
Øvrige lande	102.391	103.160
	1.467.594	1.507.929

Koncernen har valgt ikke at vise nettoomsætningen fordelt på forretningssegmenter, da det af konkurrencemæssige hensyn vurderes at kunne volde betydelig skade at opdele denne iht. årsregnskabsloven § 96.

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
2. Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor		
Lovpligtig revision	1.258	1.226
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	0	85
Skatterådgivning	364	169
Andre ydelser	1.605	394
	3.227	1.874

Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor indgår i regnskabsposten "Andre eksterne omkostninger".

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
3. Personaleomkostninger		
Gager og lønninger	283.141	272.755
Pensioner	17.829	18.092
Andre omkostninger til social sikring	31.859	31.848
Andre personaleomkostninger	934	832
Personaleomkostninger overført til aktiver	(33.225)	(38.012)
	300.538	285.515
Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere	777	764

	Ledelses- vederlag 2016 t.kr.	Ledelses- vederlag 2015 t.kr.
Samlet for ledelseskategorier	500	365
	500	365

Med henvisning til årsregnskabsloven § 98 B, stk. 3 er oplysning om vederlag til direktion og bestyrelse præsenteret samlet for ledelseskategorier.

Koncernens noter

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
4. Af- og nedskrivninger		
Afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver	3.335	4.326
Afskrivninger på materielle anlægsaktiver	41.024	41.795
Tab og gevinst ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver	(4.737)	(7.604)
	39.622	38.517
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
5. Andre finansielle indtægter		
Renteindtægter i øvrigt	1.930	1.522
Valutakursreguleringer	2.697	2.528
	4.627	4.050
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
6. Andre finansielle omkostninger		
Renteomkostninger i øvrigt	8.674	12.286
Valutakursreguleringer	3.814	3.851
Øvrige finansielle omkostninger	663	96
	13.151	16.233
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
7. Skat af årets resultat		
Aktuel skat	8.687	7.781
Ændring af udskudt skat	2.186	372
Regulering vedrørende tidligere år	(416)	0
Refusion i sambeskatning	(1.244)	0
	9.213	8.153
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
8. Forslag til resultatdisponering		
Ordinært udbytte for regnskabsåret	2.900	3.005
Overført til øvrige lovpligtige reserver	813	0
Overført resultat	8.841	12.597
Minoritetsinteressers andel af resultatet	15.451	21.532
	28.005	37.134

Koncernens noter

	Færdig- gjorte udviklings- projekter t.kr.	Goodwill t.kr.	Udviklings- projekter under udførelse t.kr.	
9. Immaterielle anlægsaktiver				
Kostpris primo	629	62.792	0	
Valutakursreguleringer	0	(50)	0	
Tilgange	0	0	408	
Afgange	0	(8.588)	0	
Kostpris ultimo	629	54.154	408	
Af- og nedskrivninger primo	(115)	(45.520)	0	
Valutakursreguleringer	0	20	0	
Årets afskrivninger	(109)	(3.226)	0	
Tilbageførsel ved afgang	0	8.588	0	
Af- og nedskrivninger ultimo	(224)	(40.138)	0	
Regnskabsmæssig værdi ultimo	405	14.016	408	
	Grunde og bygninger t.kr.	Produk- tionsanlæg og maskiner t.kr.	Andre anlæg, drifts- materiel og inventar t.kr.	Indretning af lejede lokaler t.kr.
10. Materielle anlægsaktiver				
Kostpris primo	153.715	357.546	197.926	959
Valutakursreguleringer	(245)	(552)	(492)	0
Overførsler	2	286	233	0
Tilgange	3.490	29.738	12.134	326
Afgange	0	(18.832)	(17.031)	0
Kostpris ultimo	156.962	368.186	192.770	1.285
Af- og nedskrivninger primo	(55.980)	(268.504)	(152.850)	(400)
Valutakursreguleringer	95	510	444	0
Årets afskrivninger	(2.922)	(22.019)	(15.852)	(231)
Tilbageførsel ved afgang	0	15.173	14.745	0
Af- og nedskrivninger ultimo	(58.807)	(274.840)	(153.513)	(631)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	98.155	93.346	39.257	654
Ikke ejede aktiver	-	49.680	14.194	-

Koncernens noter

	Materielle anlægs- aktiver under udførelse t.kr.
10. Materielle anlægsaktiver	
Kostpris primo	393
Valutakursreguleringer	0
Overførsler	(521)
Tilgange	2.923
Afgange	(125)
Kostpris ultimo	2.670
Af- og nedskrivninger primo	0
Valutakursreguleringer	0
Årets afskrivninger	0
Af- og nedskrivninger ultimo	0
Af- og nedskrivninger ultimo	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	2.670
Ikke ejede aktiver	-

	Deposita t.kr.	Andre tilgode- havender t.kr.	Udskudt skat t.kr.
11. Finansielle anlægsaktiver			
Kostpris primo	416	8.246	6.127
Valutakursreguleringer	0	(32)	(16)
Overførsler	0	(840)	0
Tilgange	183	2.695	(2.813)
Afgange	0	(2.973)	0
Kostpris ultimo	599	7.096	3.298
Regnskabsmæssig værdi ultimo	599	7.096	3.298

Dattervirksomheder udeholdt af konsolidering

Baltom s.r.o., Tjekkiet

Datterselskabet er under konkursbehandling, hvorfor det er udeholdt af konsolideringen. Selskabet er indregnet til 0 kr.

Baltom Ukraine LCC

Selskabet er nedskrevet til en værdi af 0 kr. og er udeholdt af konsolideringen, da oplysninger ikke kan indhentes uden uforholdsmæssigt store omkostninger.

Koncernens noter

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
12. Igangværende arbejder for fremmed regning		
Igangværende arbejder for fremmed regning	424.926	447.512
Foretagne acontofaktureringer	(374.242)	(379.335)
	50.684	68.177

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
13. Udskudt skat		
Immaterielle anlægsaktiver	(49)	(160)
Materielle anlægsaktiver	16.072	15.576
Finansielle anlægsaktiver	(101)	(97)
Tilgodehavender	4.533	3.281
Hensatte forpligtelser	(432)	(938)
Gældsforpligtelser	(5.970)	(6.420)
Fremførbare skattemæssige underskud	(10.648)	(10.102)
	3.405	1.140

14. Andre hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser dækker over reklamationsforpligtelser, der vedrører allerede udførte entreprisarbejder, som er almindeligt forekommende i branchen. Reklamationer forventes udbedret i løbet af 1-2 år.

Andre hensatte forpligtelser dækker endvidere over retableringsomkostninger i forbindelse med en evt. ophørende aktivitet eller fraflytning af lokation.

	Forfald inden for 12 måneder 2016 t.kr.	Forfald inden for 12 måneder 2015 t.kr.	Forfald efter 12 måneder 2016 t.kr.	Restgæld efter 5 år t.kr.
15. Langfristede gældsforpligtelser				
Gæld til realkreditinstitutter	3.374	2.810	32.840	21.216
Bankgæld	823	756	11.410	8.913
Finansielle leasingforpligtelser	10.603	10.628	24.874	3.479
Anden gæld	7.658	7.972	20.767	1.707
	22.458	22.166	89.891	35.315

Koncernens noter

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
16. Ændring i arbejdskapital		
Ændring i varebeholdninger	(8.838)	10.386
Ændring i tilgodehavender	(22.478)	(16.128)
Ændring i leverandørgæld mv.	8.002	(5.828)
	(23.314)	(11.570)

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
17. Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser		
Forpligtelser i henhold til leje- eller leasingkontrakter med tredjemand frem til udløb	53.840	41.845

18. Eventualaktiver

Koncernen har tilgodehavende på 11,7 mio.kr. i forbindelse med datterselskabet Baltom s.r.o., Tjekket, der er under konkursbehandling, og der forventes tidligst i år 2017-2018 en dividende i niveauet 5-9 %. Som følge af usikkerhed omkring såvel beløbets størrelse samt eventuelle udbetalingstidspunkt, er der ikke indregnet et dividendetilgodehavende i regnskabet.

Koncernen har fremførselsberettigede skattemæssige underskud på 8,2 mio.kr., der ikke er indregnet som skatteaktiv i koncernregnskabet, idet det vurderes som usikkert, om disse kan anvendes i skattepligtig overskud inden for en kortere periode.

Skattesager

1,9 mio.kr. af de skattemæssige underskud vedrører to sager – en for Tyskland og en for Finland. Sagerne vedrørende underskud afvist af SKAT, men datterselskabet A/S Bevola har besluttet at klage over afgørelserne, og Østre Landsret har accepteret at indbringe for EU-domstolen.

Koncernens noter

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
19. Eventualforpligtelser		
Kautions- og garantiforpligtelser	333.894	324.256
Eventualforpligtelser i alt	333.894	324.256
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
Kautions- og eventualforpligtelser		
Solidarisk hæftelse for cash-pool (aktuel saldo pr. 31.12.2016 udgør 43.878 t.kr.)	59.000	59.000
Solidarisk hæftelse for forpligtelser i interessentskaber - 50 % heraf er indregnet direkte i koncernregnskabet. Den samlede gældsforpligtelse udgør	14.727	2.940
Solidarisk hæftelse for forpligtelser i arbejdsfællesskaber (aktuel saldo pr. 31.12.2016 udgør 143 t.kr.)	8.000	8.000
Der påhviler de for branchen normalt forekommende garantiforpligtelser for udført arbejde.		
Til dækning af retableringsforpligtelser er der stillet garanti gennem forsikringsselskaber og banker samt stillet sikkerhed i debitorer og værdipapirer (aktuel saldo pr. 31.12.2016 udgør 122.885 t.kr.)	161.265	160.759
Datterselskabet Pankas A/S har afgivet selvskyldnerkaution for udenlandske bankmellemværende med kreditmaksimum på (aktuel saldo pr. 31.12.2016 udgør 32.145 t.kr.)	82.649	85.274
Datterselskabet Pankas A/S har afgivet garanti overfor 3. mand. Maksimum udgør (aktuel saldo pr. 31.12.2016 udgør 8.253 t.kr.)	8.253	8.283

Koncernens noter

19. Eventualforpligtelser (fortsat)

	2016	2015
	<u>t.kr.</u>	<u>t.kr.</u>
Pantsætninger		
Prioritetsgæld er sikret ved pant i ejendomme. Pantet omfatter herudover de til ejendommene hørende produktionsanlæg og maskiner.		
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte ejendomme	77.213	84.041
Til sikkerhed for bankgæld og anden langfristet gæld er stillet virksomhedspant og deponeret ejerpantebreve.		
<i>Tinglyst ejerpantebrev</i>	23.000	23.000
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte ejendomme	12.670	10.300
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte produktionsanlæg og maskiner	12.946	6.064
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte tilgodehavender	40.875	27.535
Der er afgivet virksomhedspant over for bankforbindelse og forsikrings-selskab i form af skadesløshedsbreve. Pantet er maksimeret til		
	65.000	65.000
<i>Virksomhedspant</i>		
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte produktionsanlæg og maskiner	18.587	17.947
Regnskabsmæssig værdi driftsmidler og inventar	3.112	3.307
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte varebeholdninger	8.774	9.768
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte tilgodehavender mv.	98.532	81.487
<i>Finansielle leasingforpligtelser</i>		
Regnskabsmæssig værdi af produktionsanlæg og maskiner	49.680	46.353
Regnskabsmæssig værdi af andre anlæg, driftsmateriel og inventar	14.194	16.873

Den danske del af koncernen indgår i en dansk sambeskatning med Jens W. Trock ApS som administrati-ons-selskab. Koncernen hæfter derfor i henhold til selskabsskattelovens regler fra og med 01.07.2012 subsidiært for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for de samskat-tede selskaber. Hæftelsen udgør dog højst et beløb svarende til den andel af kapitalen i koncernen, der ejes direkte eller indirekte af det ultimative moderselskab.

	<u>Hjemsted</u>	<u>Rets- form</u>	<u>Ejer- andel %</u>
20. Dattervirk-somheder			
M.J. Grønbech & Sønner Holding	København	A/S	62,6

Modervirksomhedens resultatopgørelse for 2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Andre eksterne omkostninger		(35)	(8)
Driftsresultat		(35)	(8)
Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder		12.446	15.473
Andre finansielle indtægter	1	177	178
Andre finansielle omkostninger	2	0	(1)
Resultat før skat		12.588	15.642
Skat af årets resultat	3	(32)	(40)
Årets resultat	4	12.556	15.602

Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		123.885	115.202
Finansielle anlægsaktiver	5	<u>123.885</u>	<u>115.202</u>
Anlægsaktiver		<u>123.885</u>	<u>115.202</u>
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		5.948	5.860
Tilgodehavende selskabsskat		186	224
Tilgodehavender		<u>6.134</u>	<u>6.084</u>
Likvide beholdninger		<u>54</u>	<u>52</u>
Omsætningsaktiver		<u>6.188</u>	<u>6.136</u>
Aktiver		<u>130.073</u>	<u>121.338</u>

Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Virksomhedskapital	6	10.000	10.000
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode		32.840	24.157
Overført overskud eller underskud		84.239	84.024
Forslag til udbytte for regnskabsåret		2.900	3.005
Egenkapital		<u>129.979</u>	<u>121.186</u>
Gæld til tilknyttede virksomheder		0	74
Anden gæld		94	78
Kortfristede gældsforpligtelser		<u>94</u>	<u>152</u>
Gældsforpligtelser		<u>94</u>	<u>152</u>
Passiver		<u>130.073</u>	<u>121.338</u>
Eventualforpligtelser	7		

Modervirksomhedens egenkapitalopgørelse for 2016

	Virksomheds- kapital t.kr.	Reserve for netto- opskrivning efter indre værdi- metode t.kr.	Overført overskud eller underskud t.kr.	Forslag til udbytte for regnskabs- året t.kr.
Egenkapital primo	10.000	24.157	84.024	3.005
Udbetalt ordinært udbytte	0	0	0	(3.005)
Valutakursreguleringer	0	(315)	0	0
Øvrige egenkapitalposter	0	(443)	0	0
Årets resultat	0	9.441	215	2.900
Egenkapital ultimo	10.000	32.840	84.239	2.900
				I alt t.kr.
Egenkapital primo				121.186
Udbetalt ordinært udbytte				(3.005)
Valutakursreguleringer				(315)
Øvrige egenkapitalposter				(443)
Årets resultat				12.556
Egenkapital ultimo				129.979

Modervirksomhedens noter

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
1. Andre finansielle indtægter		
Finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder	177	178
	177	178
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
2. Andre finansielle omkostninger		
Øvrige finansielle omkostninger	0	1
	0	1
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
3. Skat af årets resultat		
Aktuel skat	32	40
	32	40
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
4. Forslag til resultatdisponering		
Ordinært udbytte for regnskabsåret	2.900	3.005
Overført til reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	9.441	13.971
Overført resultat	215	(1.374)
	12.556	15.602

Modervirksomhedens noter

	Kapital- andele i tilknyttede virk- somheder t.kr.
5. Finansielle anlægsaktiver	
Kostpris primo	91.045
Kostpris ultimo	91.045
Opskrivninger primo	24.157
Valutakursreguleringer	(315)
Egenkapitalreguleringer	(443)
Afskrivninger på goodwill	(908)
Andel af årets resultat	13.354
Udbytte	(3.005)
Opskrivninger ultimo	32.840
Regnskabsmæssig værdi ultimo	123.885

I regnskabsmæssig værdi indgår koncerngoodwill med 0 kr.

	Antal	Pålydende værdi t.kr.	Nominel værdi t.kr.
6. Virksomhedskapital			
Anparter	1.000	1	10.000
	1.000		10.000

7. Eventualforpligtelser

Selskabet er administrationselskab i en dansk sambeskatning. Selskabet hæfter derfor i henhold til selskabsskattelovens regler fra og med regnskabsåret 2013 for indkomstskatter mv. for de sambeskattede selskaber fra og med 01.07.2012 ligeledes for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for disse selskaber.

Anvendt regnskabspraksis

Regnskabsklasse

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for C (stor).

Koncernregnskabet og årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når virksomheden som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden og de virksomheder (dattervirksomheder), som kontrolleres af modervirksomheden. Modervirksomheden anses for at have kontrol, når den direkte eller indirekte ejer mere end 50 % af stemmerettighederne eller på anden måde kan udøve eller faktisk udøver bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen direkte eller indirekte besidder mellem 20 % og 50 % af stemmerettighederne og udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af regnskaber for modervirksomheden og dens dattervirksomheder. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender og udbytter samt fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100 %. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af resultatet præsenteres som en særskilt post i ledelsens forslag til resultatdisponering og deres andel dattervirksomhedernes nettoaktiver præsenteres som en særskilt post under koncernens egenkapital.

Anvendt regnskabspraksis

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes nettoaktiver på overtagelsestidspunktet opgjort til dagsværdi.

I koncernregnskabet indregnes virksomheder, der ejes 50 % og betragtes som arbejdsfællesskab på de enkelte linjer pro rata i resultatopgørelsen og balancen.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra henholdsvis overtagelsestidspunktet og stiftelsestidspunktet. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til henholdsvis afståelsestidspunktet og afviklingstidspunktet.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der hensættes alene til dækning af omkostninger ved omstruktureringer i den erhvervede virksomhed i det omfang, de er besluttet i den erhvervede virksomheden inden overtagelsen. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle anlægsaktiver og afskrives systematisk over resultatopgørelsen efter en individuel vurdering af brugstiden, dog maksimalt 20 år.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af kapitalandele

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller afvikling af dattervirksomheder opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiverne på henholdsvis afhændelses- og afviklingstidspunktet, inklusive ikke afskrevet goodwill samt forventede omkostninger til salg eller afvikling.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på henholdsvis betalingsdagen og balancedagen, indregnes i resultatopgørelsen som finansielle poster. Materielle og immaterielle anlægsaktiver, varebeholdninger og andre ikke-monetære aktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til historiske kurser.

Ved indregning af udenlandske datter- og associerede virksomheder, der er selvstændige enheder, omregnes resultatopgørelserne til gennemsnitlige valutakurser for månederne, som ikke afviger væsentligt fra transaktionsdagens kurser. Balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Goodwill betragtes som tilhørende den selvstændige udenlandske enhed og omregnes til balancedagens kurs. Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske dattervirksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra gennemsnitskurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte på egenkapitalen.

Anvendt regnskabspraksis

Resultatopgørelse

Nettoomsætning

Nettoomsætning ved salg af handelsvarer og færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, når levering og risikoovergang til køber har fundet sted. Nettoomsætning ved salg af tjenesteydelser indregnes i resultatopgørelsen når levering til køber har fundet sted. Nettoomsætning indregnes eksklusive moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til salgsværdien af det fastsatte vederlag.

Igangværende arbejder for fremmed regning indregnes i nettoomsætningen, i takt med at produktionen udføres, således at nettoomsætningen svarer til salgsværdien af det i regnskabsåret udførte arbejde (produktionsmetoden).

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter omfatter indtægter af sekundær karakter set i forhold til virksomhedens hovedaktivitet.

Vareforbrug

Vareforbrug omfatter regnskabsårets vareforbrug målt til kostpris reguleret for sædvanlige lagernedskrivninger.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger, der vedrører virksomhedens primære aktiviteter, herunder lokaleomkostninger, kontorholdsomkostninger, salgsfremmende omkostninger mv. I posten indgår endvidere nedskrivninger af tilgodehavender indregnet under omsætningsaktiver.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager såvel som omkostninger til social sikring, pensioner o.l. for virksomhedens medarbejdere.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver består af regnskabsårets af- og nedskrivninger opgjort ud fra henholdsvis de fastsatte restværdier og brugstider for de enkelte aktiver og gennemførte nedskrivningstest og af gevinster og tab ved salg af materielle og immaterielle anlægsaktiver.

Andre finansielle indtægter

Andre finansielle indtægter består af modtagne udbytter o.l. fra andre værdipapirer og kapitalandele, renteindtægter, herunder renteindtægter fra tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder, nettokursgevinster vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta samt godtgørelser under acontoskatteordningen mv.

Andre finansielle omkostninger

Andre finansielle omkostninger består af renteomkostninger, herunder renteomkostninger fra gæld til tilknyttede virksomheder, nettokurstab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta samt tillæg under acontoskatteordningen mv.

Anvendt regnskabspraksis

Skat

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Modervirksomheden er sambeskattet med alle danske dattervirksomheder og andre koncernforbundne danske virksomheder. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Balance

Goodwill

Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Brugstiderne er fastlagt ud fra en vurdering af, i hvilket omfang der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil, og i hvilket omfang goodwillbeløbet inkluderer tidsbegrænsede immaterielle ressourcer, som det ikke har været muligt at udskille og indregne som særskilte aktiver. Hvis brugstiden ikke kan skønnes pålideligt, fastsættes den til 10 år. Brugstiderne revurderes årligt.

Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Immaterielle rettigheder mv.

Immaterielle rettigheder mv. omfatter igangværende og færdiggjorte udviklingsprojekter med tilknyttede immaterielle rettigheder, erhvervede immaterielle rettigheder.

Udviklingsprojekter vedrørende produkter og processer, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller udviklingsmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende det pågældende produkt eller den pågældende proces, indregnes som immaterielle anlægsaktiver. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes som omkostninger i resultatopgørelsen, når omkostningerne afholdes. Ved indregning af udviklingsprojekter som immaterielle anlægsaktiver bindes et beløb svarende til de afholdte omkostninger på egenkapitalen under reserve for udviklingsomkostninger, der nedbringes i takt med af- og nedskrivninger på udviklingsprojekterne.

Kostprisen for udviklingsprojekter omfatter omkostninger, herunder gager og afskrivninger, der direkte og indirekte kan henføres til udviklingsprojekterne.

Indirekte produktionsomkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i udviklingsprocessen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte projekt.

Anvendt regnskabspraksis

Færdiggjorte udviklingsprojekter afskrives lineært over den forventede brugstid, der fastsættes ud fra en konkret vurdering af det enkelte udviklingsprojekt. Såfremt brugstiden ikke kan skønnes pålideligt fastsættes den til 5-10 år. For udviklingsprojekter, der er beskyttet af immaterielle rettigheder, udgør den maksimale afskrivningsperiode restløbetiden for de pågældende rettigheder.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, produktionsanlæg og maskiner, andre anlæg, driftsmateriel og inventar samt indretning af lejede lokaler måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen og omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og lønninger. For finansielt leasede aktiver udgør kostprisen den laveste værdi af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse.

Indirekte omkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i fremstillingsprocessen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte aktiv.

Renteomkostninger på lån til finansiering af fremstilling af materielle anlægsaktiver indregnes i kostprisen, hvis de vedrører fremstillingsperioden. Alle øvrige finansieringsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Bygninger	25-50 år
Driftsbygninger og maskiner	10-25 år
Produktionsanlæg og maskiner	5-15 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-12 år
Indretning af lejede lokaler	3-5 år

For indretning af lejede lokaler og aktiver omfattet af finansielle leasingaftaler udgør afskrivningsperioden maksimalt aftaleperioden.

Forventede brugstider og restværdier revurderes årligt.

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Anvendt regnskabspraksis

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles i modervirksomhedens regnskab efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi med tillæg af uafskrevet goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab

Tilknyttede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr. Eventuelle tilgodehavender hos disse virksomheder nedskrives til nettorealiseringsværdi ud fra en konkret vurdering. Såfremt modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende virksomheds forpligtelser, og det er sandsynligt, at denne forpligtelse vil blive aktualiseret, indregnes en hensat forpligtelse målt til nutidsværdien af de omkostninger, det skønnes nødvendigt at afholde for at afvikle forpligtelsen.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Goodwill opgøres som forskellen mellem kostprisen for kapitalandelene og dagsværdien af den forholdsmæssige andel af de overtagne aktiver og forpligtelser. Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Brugstiderne er fastlagt ud fra en vurdering af, i hvilket omfang der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil, og i hvilket omfang goodwillbeløbet inkluderer tidsbegrænsede immaterielle ressourcer, som det ikke har været muligt at udskille og indregne som særskilte aktiver. Hvis brugstiden ikke kan skønnes pålideligt, fastsættes den til 10 år. Brugstiderne revurderes årligt. De anvendte afskrivningsperioder udgør 5-20 år. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris, opgjort efter FIFO-metoden, eller nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger. Kostprisen for fremstillede varer og varer under fremstilling omfatter omkostninger til råvarer, hjælpematerialer og direkte løn samt indirekte produktionsomkostninger.

Indirekte produktionsomkostninger omfatter indirekte materialer og løn, omkostninger til vedligeholdelse af og af- og nedskrivninger på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, fabriksbygninger og udstyr samt omkostninger til fabriksadministration og ledelse. Finansieringsomkostninger indregnes ikke i kostprisen.

Nettorealiseringsværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Anvendt regnskabspraksis

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det på balancedagen udførte arbejde.

Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde. Færdiggørelsesgraden beregnes normalt som forholdet mellem det faktiske ressourceforbrug og det totale budgetterede ressourceforbrug.

Hvis salgsværdien af et igangværende arbejde ikke kan opgøres pålideligt, måles salgsværdien til de medgåede omkostninger eller til nettorealisationsværdien, hvis denne er lavere.

Det enkelte igangværende arbejde indregnes i balancen under tilgodehavender eller gældsforpligtelser, afhængigt af om nettoværdien, opgjort som salgsværdien med fradrag af modtagne forudbetalinger, er positiv eller negativ.

Omkostninger i forbindelse med salgsarbejde og opnåelse af kontrakter samt finansieringsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen, når de afholdes.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Udbytte

Udbytte indregnes som en gældsforpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på generalforsamlingen. Det foreslåede udbytte for regnskabsåret vises som en særskilt post i egenkapitalen.

Minoritetsinteresser

Minoritetsinteresser omfatter minoritetsinteressers andel af dattervirksomhedernes egenkapital, hvor denne ikke er ejet 100 % af modervirksomheden.

Udskudt skat

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede, skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, aktivet forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

Udskudt skat vedrørende genbeskatning af tidligere fratrukne underskud i udenlandske dattervirksomheder indregnes ud fra en konkret vurdering af hensigten med den enkelte dattervirksomhed.

Anvendt regnskabspraksis

Andre hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser omfatter forventede omkostninger til garantiforpligtelser, returvarer, tab på igangværende arbejder for fremmed regning, besluttede og offentliggjorte omstruktureringer mv.

Andre hensatte forpligtelser indregnes og måles som det bedste skøn over de omkostninger, der er nødvendige for på balancedagen at afvikle forpligtelserne. Hensatte forpligtelser med forventet forfaldstid ud over et år fra balancedagen måles til tilbagediskonteret værdi.

Garantiforpligtelser omfatter forpligtelser til ubedring af fejl og mangler inden for garantiperioden.

Der ydes garanti på udførte entrepriser i op til 5 år, og i særlige tilfælde forlænges afhjælpningsperioden med op til 3 år. Der foretages ikke generel hensættelse til denne garantiforpligtelse, men der foretages – på baggrund af en individuel vurdering – hensættelse til garanti, hvor afhjælpningsarbejder vurderes sandsynlige eller er anmeldte.

Når det er sandsynligt, at de samlede omkostninger vil overstige de samlede indtægter på et igangværende arbejde for fremmed regning, hensættes til dækning af det samlede tab, der påregnes ved det pågældende arbejde.

Gæld til realkreditinstitutter

Gæld til realkreditinstitutter i form af prioritetsgæld måles på tidspunktet for lånoptagelse til kostpris, der svarer til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles prioritetsgæld til amortiseret kostpris. Dette betyder, at forskellen mellem provenuet ved lånoptagelsen og den nominelle værdi, der skal tilbagebetales, indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden som en finansiel omkostning ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Leasingforpligtelser

Leasingforpligtelser vedrørende finansielt leasede aktiver indregnes i balancen som gældsforpligtelser og måles på tidspunktet for indgåelse af kontrakten til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser. Efter første indregning måles leasingforpligtelserne til amortiseret kostpris. Forskellen mellem nutidsværdien og den nominelle værdi af leasingydelserne indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid som en finansiel omkostning.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Tilgodehavende og skyldig selskabsskat

Aktuelle skatteforpligtelser eller tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, der er reguleret for betalt acontoskat.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under forpligtelser omfatter modtagne indtægter til resultatføring i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Anvendt regnskabspraksis

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt likviderne ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter præsenteres efter den indirekte metode og opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat.

Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter og finansielle anlægsaktiver samt køb, udvikling, forbedring og salg mv. af immaterielle og materielle anlægsaktiver, herunder anskaffelse af finansielt leasede aktiver.

Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af virksomhedskapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, indgåelse af finansielle leasingaftaler, afdrag på rentebærende gæld, køb af egne aktier og betaling af udbytte.

Likvider omfatter likvide beholdninger med fradrag af kortfristet bankgæld.